

Memòria justificativa sobre l'encàrrec dels treballs de valoració numismàtica i material arqueològic dels decomisos dels Mossos d'Esquadra durant el 2025 per a realitzar informes de valoració previs a la proposta d'expedients sancionadors

Justificació

Una de les funcions i competències que té assignades el Servei de Patrimoni Arqueològic i Paleontològic (recollides a l'article 28 i 29 del DECRET 164/2019, de 16 de juliol, de reestructuració del Departament de Cultura, DOGC 7920 de 18.07.2019) és la de vetllar per l'aplicació correcta de les normes que regulen el patrimoni arqueològic i paleontològic en coordinació amb els serveis territorials del Departament i instar, si escau, la incoació del procediment sancionador corresponent.

Així mateix al capítol II de la Llei 9/1993, de 30 de setembre, del patrimoni cultural català (en endavant LPCC), regula el règim sancionador i la classificació de les infraccions sobre els béns de patrimoni cultural. Entre aquestes infraccions, i pel que fa al patrimoni arqueològic en destaquen:

- a) L'incompliment de les obligacions de comunicació del descobriment de restes arqueològiques i de lliurament dels béns trobats.
- b) La realització d'intervencions arqueològiques sense autorització del Departament de Cultura.
- c) La realització d'intervencions sobre béns culturals d'interès nacional i sobre espais de protecció arqueològica sense llicència urbanística o incomplint-ne els termes.

Els darrers anys, tant el cos d'Agents Rurals de la Generalitat de Catalunya, com el cos de Mossos d'Esquadra han detectat i denunciat un augment de les activitats il·lícites d'ús de detectors de metalls per a l'extracció de materials arqueològic (metàl·lic) i també de la venda il·legal de material arqueològic i paleontològic en diverses plataformes de comerç digital. Quan detecten aquestes pràctiques es fa un comís per presumpte delicte contra el patrimoni arqueològic, traslladen la denúncia i acte de comís junt amb els materials requisats al Servei de Patrimoni Arqueològic i Paleontològic, per tal que pugui fer un informe valoratiu i decidir si s'envia la denúncia a fiscalia (com a delicte contra el patrimoni) o bé es proposa iniciar el procés sancionador (com a infracció administrativa).

Entre aquestes denúncies destaquen les activitats realitzades per arqueofurtius, és a dir, persones que realitzen extraccions de materials amb ús de detector de metalls - extracció que podria considerar-se una 'intervenció arqueològica' en un jaciment arqueològic (en tant que fan

moviments de terres) o en indrets que, tot i que encara no consten com a jaciment, podrien ser-ho, amb l'objectiu d'adquirir una peça arqueològica metàl·lica (considerada domini públic¹) per a un ús personal o fins hi tot per a la venda, activitat també considerada il·lícita. Amb aquesta pràctica vulneren els articles recollits a la LPCC tipificats amb infraccions administratives, però també, poden estar considerades delictes contra el patrimoni en el Codi Penal.

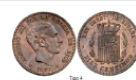
El Servei de Patrimoni Arqueològic i Paleontològic té la competència de fer les valoracions dels materials que provenen d'aquestes denúncies i proposar, si s'escau, l'inici del procediment sancionador, i col·laborar amb els cossos de Mossos d'Esquadra i Agents Rurals. És per això que necessita tramitar la contractació dels treballs de valoració numismàtica i material arqueològic dels decomisos dels Mossos d'Esquadra durant el 2025, per a realitzar informes de valoració previs a la proposta d'expedients sancionadors

Tasques implicades

L'objectiu de les tasques impliquen la redacció d'un informe valoratiu de les peces comissades majoritàriament monedes de diverses cronologies, però també material arqueològic o de caràcter històric metàl·lic, doncs la majoria han estat extretes mitjançant la detecció de metalls.

Aquest informe ha de consistir en la valoració individual (o col·lectiva segons les tipologies) de cada peça indicant què és, i quin valor econòmic pot tenir. Cal incloure aquesta informació en forma de fitxa, on caldrà incloure una fotografia.

Exemple d'informació d'una peça individual:

INDICI	NUM. BOSSA	PROCEDÈNCIA	NUM. INDIVIDU	DESCRIPCIÓ	IMATGE	VALORACIÓ	FONT DE REFERÈNCIA												
21/29	1	Clariana de Cardener	1	10 cèntims de coure de la seca de Barcelona. Alfons XII. 1879. Poc desgastat		10€	BARCELONA Tipus Coure 100 mil·límetres <table><tr><td>1</td><td>1877-1881</td><td>40000</td></tr><tr><td>2</td><td>1877-1881</td><td>2500</td></tr><tr><td>3</td><td>1877-1881</td><td>2500</td></tr><tr><td>4</td><td>1877-1881</td><td>2500</td></tr></table> Numismàtica Española. Catálogo de todas las monedas emitidas desde los Reyes Católicos hasta Felipe VI, pág. 536 Aurea&Calicó	1	1877-1881	40000	2	1877-1881	2500	3	1877-1881	2500	4	1877-1881	2500
1	1877-1881	40000																	
2	1877-1881	2500																	
3	1877-1881	2500																	
4	1877-1881	2500																	

Exemple d'informació de grups de peces similars:

¹ Article 53 de la LPCC: Titularitat dels descobriments. Els béns que d'acord amb l'article 44 de la Llei de l'Estat 16/1985, del 25 de juny, del patrimoni històric espanyol, tenen la consideració de domini públic i són descoberts a Catalunya s'integren en el patrimoni de la Generalitat.

Article 44 de la Llei de l'Estat 16/1985, del 25 de juny, del patrimoni històric espanyol: són béns de domini públic tots els objectes i restes de materials que posseeixin els valors que són propis del patrimoni històric espanyol i siguin descoberts com a conseqüència d'excavacions, remocions de terra o obres de qualsevol índole o per atzar.

21/29	14	Pinós Cervera Clariana de Cardener i Hortonedà	2	20 bales d'avantcàrrega. s. XVI-XX.		20€	https://www.etsy.com/es/listing/1286559871/bola-de-mosquete-antigua-de-la-guerra?ga_order=most_relevant&ga_search_type=all&ga_view_type=gallery&ga_search_query=balas+de+mosquete&ref=sr_gallery-1-10&sts=1&organic_search_click=1
-------	----	--	---	---	---	-----	---

L'objectiu d'aquest informe és identificar les peces i atorgar un valor econòmic individual i total del lot decomissat, per tal de conèixer la importància i rellevància del material arqueològic, i poder quantificar econòmicament aquest material, per tal de poder classificar les sancions segons indica l'article 73 de la LPCC: *'les infraccions administratives en matèria de patrimoni cultural són sancionables, si els danys causats al patrimoni cultural poden ésser valorats econòmicament, amb una multa d'entre una i quatre vegades el valor dels danys causats'*.

Per tant, és un pas previ, el de valorar econòmicament el material arqueològic, per després poder classificar la possible sanció a imposar.

En aquest sentit, l'informe que es vol encarregar ha de tenir les parts següents:

1. Assumpte: indicant el cas i codi
2. Fets
3. Objectius
4. Descripció general de les peces: inclouen la fitxa (foto i bibliografia especialitzada)
5. Metodologia de treball i/o classificació
6. Consideracions

Competència. Obligació del Departament de dur a terme les intervencions d'urgència.

El Departament de Cultura té l'obligació de protegir i conservar el patrimoni cultural a través de la Llei 9/1993, de 30 de setembre, del patrimoni cultural català.

L'incompliment de les obligacions establertes per aquesta Llei té la consideració d'infracció administrativa, llevat que constitueixi delictes.

El Servei de Patrimoni Arqueològic i Paleontològic té la competència, de proposar l'inici dels expedients sancionadors en matèria de patrimoni arqueològic i paleontològic.

Preu del contracte

El preu màxim del contracte que es proposa tramitar és de cinquanta mil euros (40.000 €), IVA inclòs. Sobre la base d'aquest preu màxim, els licitadors formularan les ofertes econòmiques.

El preu màxim hora serà de 30,43 euros (més IVA) (tarifa B de tècnic especialista corresponent als treballs d'intervenció de documentació i investigació pels quals no és imprescindible el desplaçament i execució de camp i no comporten un pla de seguretat específic).

Els preu proposat queda recollit en la documentació del procediment obert per a la contractació dels treballs de direcció i execució de les intervencions arqueològiques i paleontològiques d'urgència al territori de Catalunya durant l'any 2025, la tramitació del qual s'iniciarà en els propers dies. Les tarifes d'aquest concurs han estat revisades d'acord amb l'increment de l'IPC, atès que des de 2011 no s'actualitzaven .

La rebaixa dels licitadors/-res s'haurà de fer sobre aquest preu unitari, i en base al preu que ofereixi, l'adjudicatari haurà de realitzar tots els informes que se li encarreguin fins esgotar l'import màxim (40.000 € IVA inclòs), o fins l'import realment executat fins el 13 de desembre de 2025.

Impossibilitat de dividir aquest contracte en lots.

Atès que és impossible saber quants comisos es portaran a terme al llarg de l'any i per tant, és impossible preveure el número d'informes que caldrà realitzar, i, el seu abast, en termes d'extensió i volum dels comisos, el moment de l'any en què apareixeran i el seu import econòmic i atès que els treballs han de ser realitzats per un especialista en numismàtica i que han de mantenir una coherència formal i tècnica, és inviable el plantejament de lots territorials, temporals o cronològics (atès que també es desconeix quin tipus de material arqueològic es comissarà malgrat que el més destacables són les monedes-, ni quin serà el seu període o la seva cronologia d'adscripció.)

Davant d'aquests condicionants i atesa la necessitat de donar una resposta unitària a aquesta demanda, es considera imprescindible que aquests treballs siguin duts a terme per un/a únic/a adjudicatari/a, especialista en numismàtica (ja sigui autònom o empresa que disposi d'aquest tècnic/a) , de tal manera que, seguint les directrius del Servei de Patrimoni Arqueològic i Paleontologia, es puguin aglutinar i agilitzar al màxim la valoració dels treballs arqueològics que han de donar resposta a les peticions dels informes sol·licitats per Mossos d'Esquadra i Agents Rurals.

Falta de mitjans

El Servei de Patrimoni Arqueològic i Paleontològic no disposa dels mitjans personals especialitzats per assumir la feina, atès que la tasca a encomanar és altament especialitzada.

Es requereix d'un/a especialista en numismàtica, és a dir, en l'estudi de moneda. Aquest/a numismata ha de tenir la formació acadèmica en arqueologia, doncs es tracta d'una especialitat dins d'aquesta carrera. Qualsevol persona amb la formació d'arqueologia no té perquè saber desenvolupar aquestes tasques, atès que es requereix d'una formació i experiència específica. Així mateix, el/la numismata ha de conèixer les diverses cronologies històriques en les quals s'ha fet ús de la moneda, és a dir, des dels períodes ibèric – romà fins al segle XIX. Sovint les especialitats en el camp de l'arqueologia es centren en un període històric, mentre que la numismàtica ha d'abastar, com hem indicat, tot els períodes on hi ha hagut circulació monetària.

Així mateix, en els lots comissats també poden haver altres peces arqueològiques metàl·liques que, com arqueòleg/a ha de saber identificar, i per tant, ha de realitzar si s'escau, inventari de materials arqueològics.

Es considera que el coneixement i experiència en la documentació i catalogació de material numismàtic en un ampli ventall cronològic suposa un benefici evident en relació a l'economia, celeritat i eficàcia en l'execució dels respectius lots decomissats, on hi ha barrejat tots tipus de material arqueològic de diverses cronologies històriques.

Així mateix, cal tenir present que l'augment dels casos d'espoli que cada vegada van arribant amb major nombre al Servei de Patrimoni Arqueològic i Paleontològic, així com la manca dins el personal tècnic del Servei especialitzat en aquestes tasques d'identificació i catalogació de moneda antiga, requereixen d'un/a tècnic/a extern.

Barcelona, 22 de juliol de 2024

M. Teresa Miró i Alaix
Cap del Servei de Patrimoni Arqueològic i Paleontològic